

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۹/۱۱/۲۹

سلطان جان کلیوال

د ښځو په وړاندې د تاوتریخوالي د مخنیوي د اونی په مناسبت:

ډیر عوامل به وی چې په انسانی ټولنه کې د نارینه و له خوا په ښځو باندې د زور زیاتی سببونه جوړوی او ښځی ته د نیمايي انسان په سترگه کتل کیږی. زه د دی ټولو عواملو بنیاد، د دوه لاندی څیزونو په کموالی یا نه شتون کی وینم:
اول – سالمه کورنی تربیه.

دوم – په اقتصادی برخه کې د ښځو د ونډې کموالی.

لومړی عامل یا کورنی تربیه، زما په اند د ټولنیز ژوندانه په ټولو اړخونو باندې تر بل هر څیز نه زیات مؤثریت لری. که چیری په کورنی کې د کورنی مشران یا مور او پلار یو بل ته درناوی ولری، یو ډبل سره نیکی اړیکی ولری، د ژوند په هره برخه کې سره مشوره او مفاهمه ولری، یو پر بل باور او پیرزوبنه ولری، نو ددوی اولاد به د ټولو نه مخکی په دی و پوهیږی چې د دوی مور او پلار دواړه د دوی مشران او دواړه یو شان د دوی ساتونکی، روزونکی او پالونکی دی. نو له همدی ځایه د دی کورنی اولاد دا هم زده کوی چې لکه څنکه چې د دوی مور او پلار یو ډول حقوق لری، په هماغه توگه ورور او خور دواړه د کورنی ژوند په هره برخه کې سره یو ډول حق او مسؤلیت لری. که کورنی تربیه داسی و رغول شی چې د کور لور اوزوی دواړه د ژوندانه په چارو کې، که هغه زده کړه وی، که کار وی، که د واده کولو حق وی او که د کور د مال نه استفاده وی، لور د زوی نه او زوی دلور نه پکی امتیاز او لوړ تیا نه لری، بلکی دواړه پکی مساوی حق او برخه لری. نو دا به هغه اساسی او بنیادی عامل وی، چې د ښځینه نسل په وړاندې د هر ډول تاوتریخوالي او زور زیانی مخه ونیسی او دی ستړی ټولنیزی تراژیدی ته به بلاخره د پای ټکی کیږدی.

دویمه موضوع په هر ټولنیز جوړښت کې له کورنی نیولی تر د یوه هیواد او یوه ملت پوری، له یوه ملت او هیواد نه بیا د نړیوالی انسانی ټولنی پوری، په ټولو کې یو ډول د لوړ تیا او نیتوالی ځانگړی او ډیر محسوس تاثیرات لری. که په کورنی کې د کورنی اقتصاد ټول واک د میره یا نارینه په لاس کی وی او ښځه یا میرمن پکی بی واکه وی، نو بیا دا تصور هم نه شی کیدلی چې ورور دی خپله خور د کورنی اقتصاد د کنترول په برخه کې د ځان سره برابره وگنی.

کله چی دا نابرابری را منخ ته شی نو په اتوماتیکه توگه بنخه په میره او خور په ورور پوری د یوه تړلی موجود بڼه اختیاری یعنی بنخه تقریباً د نارینه د مال په دریخ کی راخی. کله چی بنخه دی حالت کی راشی، نو بیا د هغی خوراک، پوښاک، تعلیم، کار، میره ته ورکول او یا د حیوان په څیر د هغی ساتل او کارول، ټول د نارینه په انحصار کی راخی او بنخه د مطلق اطاعت درجی ته را ټیټوی، چی نه استدلال ویل پکی جواز لری او نه شکوه او شکایت ته پکی ځای لیدل کیږی.

ترڅو چی زما په یاد راخی دانیمه پیری زه د دی شاهد یم چی په ټوله نړی کی په نمایشی توگه د بنخی ورخ، د مور ورخ د نجونو ورخ د څو گلانو او یا د تبریکی د یوه کاغذی کارت په ورکولو لامله کیږی، تجار تاریخه پکی خپل بزنیس کوی او چی دا ورخ تیره شی په را سبا ته بیا همغه بنخه وی او هماغه تیری او تجاوز تر ننه ما په دی لویه انسانی نړی کی نه داسی دولت ولید، نه می داسی ټولنه ولیده او حتی نه می داسی انسانی ډله ولیده چی د بنخو په وړاندی د تاوتریخوالی د ورکاوی د پاره داسی یو عملی او تطبیقی پلان نریوالو ته وړاندی کړی چی په هغه کی د بنخی انسانی کرامت او طبیعی بشری حقوقو د تامین او دی حقوقو ته رسیدو امکانات برابر کاندی.

په لنډیز سره وایم چی: تر هغی چی انسان خصوصاً نارینه انسان داسی تربیه نه شی چی بنخه د ځان نه ټیټه و نه گنی بلکی د ځان سره ورته په برابر سترگه وگوری او په اقتصادی برخه کی ورته د مساوی ونډی د ورکولو امکانات برابر نه شی. نه به دا موجود دزور زیاتی او تاو تریخوالی نه خلاصون و مومی او نه به دا نمایشی لمانځنی د دوی په ژوند کی تغیر راولی. نو د بنخو د حقوقو مدافعینو! مه ځان غولوی او مه په دی نمایشی شو گانو سره په بنخینه نسل ملندی وهی. د اساسی تغیر په هکله فکر وکړی. په همدی هیله. پای. ۲۰۱۹/۱۱/۲۱

**** * * * * *

تذکر:

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نیشته ها و مطالب دیگری از این نویسنده معزز را مطالعه کنند، می توانند با "کلیکی" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات، به "آرشیف" شان رهنمائی شوند!

د بنخو په وړاندی د تاوتریخوالی د مخنیوی د اونی په مناسبت:

S_kliwal_de_shezo_de_khoshonat_mokhniwai.pdf